

Připomínky k MANUÁLU - zastupitelské kluby 25.02.26

Připomínky Martin Novotný, Piráti:

- a) Dokument vnímáme jako nezávazný pro developery (dvojí metr): Pro soukromý sektor je dokument koncipován pouze jako "doporučení". Z našeho pohledu zde vzniká prostor pro riziko, že město bude sjednocovat prostor za veřejné peníze, zatímco developeri si ve svých projektech udělají, co chtějí. Požadavek pro doplnění: provázat dodržování manuálu s plánovacími smlouvami pro nové investiční záměry.

arch: Takto je to nastaveno ve všech městech, město by mělo jít příkladem a jako architekt to vnímám jako samozřejmost, že město za veřejné peníze vytváří kvalitní prostor. Developer často od města něco potřebuje a tam je pak vyjednávací prostor. Převažující množství veřejných prostranství je však ve vlastnictví města a bez takového dokumentu vznikají ad hoc řešení.

Město: Připojujeme se ke stanovisku architekta, s tím že doplňujeme, že usnesení RM zavazuje všechny dotčené odbory, aby manuál při svých vyjadřováních uplatnili a tím s ním budou již od prvních okamžiků a jednání na městě developeri konfrontováni.

- b) V draftu chybí finanční a akční plán (implementace), výčet je dobrý základ ale sám o sobě nestačí, jak se s ním bude pracovat?: Dokument neřeší strategii zavádění do praxe. Není určeno, kde se začne, jaký je kupříkladu stanoven na obměnu rozpočet a především chybí zhodnocení, zda má Magistrát města, městské organizace atd. kapacity a finance na management, plánování či specifickou údržbu navrženého designového mobiliáře. **Zde zcela přirozeně narážíme na zrušený Útvar hlavního architekta**, který by tento manuál spolu s manuálem Kultivované Budějovice skutečně převáděl do praxe.

arch: Toto není dotaz na tvůrce dokumentu, avšak podotýkám, že manuál není jednorázovým plánem, ale nastavuje koncepci, která by se měla dodržovat roky, aby byl efekt znatelný.

Město: Poznámka je mylná a zavádějící. V rámci projednání bylo diskutováno a nebylo a ani není cílem, aby se dle manuálu jednorázově „přemalovalo“ celé město. Implementace manuálu ve veřejném prostoru bude postupně, tak jak se do jednotlivých míst bude vstupovat.

- c) Chybí řešení povrchů a dlažeb: Manuál detailně řeší lavičky a koše, ale zcela opomíjí komplexní řešení povrchů, spárořezů a dlažeb. Ty přitom tvoří největší a fyzicky nejzásadnější část veřejného prostoru. Inspirace může být třeba Bratislava související materiály/standardy Metropolitního institutu Bratislavy.

arch: Materiál obsahuje základní členění veřejných prostor/prostranství dle urbanistických charakterů, v dalším stupni je možné návodem na povrchy (anebo i jiná témata) navázat, a tak byl koncipován – jako rozbor stávajícího stavu, následně návod, jak jednotit, a zároveň živý materiál, který je možné při i po uvedení do praxe doplňovat. Osobně bych jen byla opatrná v přísných pravidlech a definicích, jako u některých manuálů jiných měst, kdy přílišná podrobnost může být naopak kontraproduktivní a proces komplikuje, jednoduché návody spolu s pozitivní motivací v praxi opravdu fungují lépe.

- d) Nejasný postoj k teplotě světla městského osvětlení (světelný smog): Manuál nespecifikuje nutnost teplého osvětlení (např. do 3000 K) a alibisticky odkazuje na technické předpisy Dopravního podniku. Je nutné do manuálu jasně ukotvit ochranu před ostrým modrým světlem, minimálně pro historické centrum a parky. V současnosti kupříkladu v Praze probíhá velká debata ohledně teploty světla a jeho přímé škodlivosti pro životní prostředí a člověka. Vnímáme, že toto důležité téma musí být v manuálu popsáno detailně.

Připomínky k MANUÁLU - zastupitelské kluby 25.02.26

arch: Dokument obsahuje znění: „*Současně je nezbytné zohlednit vliv umělého osvětlení na živé organismy ve městě – osvětlení by nemělo narušovat život živočichů ani rostlin a mělo by respektovat jejich přirozené biorytmy, například omezením světelného smogu, vhodnou volbou intenzity, směřování a spektra světla.*“ Toto je samozřejmě možné zpřesnit doporučenými hodnotami, avšak opět je dobré pamatovat na případné potřebné výjimky.

Město: I v návaznosti na tento Manuál je připravovaná Koncepce a strategie v oblasti Veřejného osvětlení v katastru města České Budějovice, který i tuto problematiku bude řešit v patřičné hloubce a detailu.

e) Přílišná obecnost manuálu v části pojednávající o sídlištích: Zatímco centrum je řešeno detailně, obrovské plochy sídliště, kde žije velká část obyvatel, jsou definovány jen velmi povrchními a obecnými doporučeními. Chybí specifitější typologie pro tato prostranství.

arch: Dokument obsahuje ke každé urbanistické struktuře dvoustránku s principy a analýzou (historické centrum, bloková struktura, heterogenní struktura, sídliště, zahradní město, venkovská struktura, zahrádkářské kolonie, parky a říční břehy a areálová struktura).

Město: Shledáváme takto dostatečně upřesněné, definující hranice a podmínky. Současně umožňující reagovat na specifika jednotlivých sídlišť.

f) Nedořešené vymáhání (vizuální smog): Pravidla pro regulaci reklamy a předzahrádek jsou teoreticky dobrá, ale zcela chybí navázání na to, jaké má město kapacity tato pravidla v ulicích reálně a tvrdě vymáhat. Bez sankcí a důsledného odstraňování nešvarů se manuál v praxi neprojeví. Zde si opět dovolujeme připomenout nutnost personálního zajištění implementace. Bez lidí a profesionálů se to samo neudělá.

arch: Toto není dotaz na tvůrce dokumentu.

Město: Manuál nemá za cíl definovat jakékoliv vymáhání a nastavení procesů. To tomuto materiálu nepřísluší. Dovolíme si upozornit, že veškerá komunikace kolem implementace Manuálu do veřejného prostoru je stavěn na bázi vzájemné odpovědnosti a vzájemné potřeby zúčastněných stran. Zároveň za sebe doporučujeme, aby žádné prvky nebyly vymáhány silou, násilně. Implementace manuálu do veřejného prostoru bude postupně, jak budou jednotlivá místa upravována, řešena.

Připomínky Ivo Moravec, HOPB:

g) V návrhové části jsou schématické skici mobiliáře, uvedené jako závazné. Nakolik jsou přesné a kolik výrobců konkrétní položky existuje?
Je něco z toho originál, který si město zadá do výroby?

arch: Skici jsou záměrně skoro vždy závazné, aby nedocházelo k implementaci odlišných výrobků při soutěžení a dodávání, ukazují základní členění a tvary jakožto požadavek na design – tam, kde je umístěná lavička s oblými tvary boků, by měla být umístěna lavička, která toto splňuje. Konkrétní výrobek/výrobce nadiktovat nelze, a tak má skica sloužit jako podklad například pro vypsání veřejné zakázky. Výrobci/dodavatelé mobiliáře by měli svými výrobky daná kritéria splnit a tím následovat nastavený design. Tento postup je běžný například u vytváření „bílých knih“ projektových dokumentací, současná legislativa v podstatě zamezuje veřejným institucím definovat designové požadavky jiným způsobem.

Připomínky k MANUÁLU - zastupitelské kluby 25.02.26

Jakýkoliv výrobek lze zadat do výroby, avšak je na zvážení ekonomika takového postupu.

V republice existuje i řešení, které zvolilo například hlavní město Praha, které mělo designérskou soutěž na svoji vlastní lavičku, avšak toto je na samostatný proces a diskusi, takové řešení je ekonomicky nákladné jak v procesu vzniku, tak později v aplikaci, a je vhodné spíše pro města, která jsou v celkovém procesu „dál“.

Město: Neplánuje se s centrální soutěží a výběrem jednoho zhotovitele dodavatele všech našich laviček. Komunikujeme s většinou dostupných a stabilních dodavatelů městského mobiliáře. Nákup mobiliáře řešíme vždy postupně dle potřeb. Více se soustředujeme na údržbu, rychlý servis a opravu mobiliáře.

h) Konečně na straně 53 je napsáno, že zásobník na sáčky na psí exkrementy patří nad odpadkový koš. Běžně je nyní schovaný za košem. Byť drobná, vítaná změna.

arch: Jedná se o technické řešení běžně dodávané, pokud je možné sáček umístit z druhé strany koše a toto řešení standartně dodávat, jako architekt to vítám, jen je potřeba počítat s nějakou osvětou, aby uživatelé o tomto věděli, pokud nebude zásobník na sáčky hned na očích, stejně tak to vyžaduje jistý čas navíc při kontrole údržbou – chybějící sáčky nejsou na první pohled vidět.

Město: Jako SVS jsme připraveni sledovat a sledujeme nové trendy kolem městského mobiliáře. Tyto trendy jsme připraveni implementovat a předkládat při nových projednání a verzí Manuálu.

i) V manuálu (str. 52) zůstávají betonové koše. Jejich výhoda je nezníčitelnost. Zkusme mít ambici osazovat subtilnější koše, které více ctí okolí.
Chápu, že to není jednoduché.

arch: Jako architekt nevidím výrazný designový problém na hladkém betonovém provedení koše, jeho výhodou není jen nezníčitelnost, ale i cena, stabilita a jistá materiálová nenápadnost. Jsem si jistá, že ctí okolí lépe než koše s historizujícími detaily. Naopak moderní koše elegantního zjevu jsou v manuálu také, ale tam je nevýhoda jejich kapacita a přívětivost k údržbě. Ale v manuálu jsou, pro použití v prostorech, kde bude kladen jiný důraz na celkový charakter.

Město: Výběr košů necháváme na rozhodnutí architekta. S jeho stanoviskem souhlasíme. My se při správě košů zaměřujeme nyní i na zakrytí vršku, tak aby nedocházelo v svévolnému vyjmutí odpadů z koše.

j) Podzemní kontejnery (str. 54) již ve městě máme, po letech se ukazují některé nedostatky. Třeba na Piaristickém nám. a na Lannově tř. některá víka nelze používat.
Jsou dlouhodobě (roky) pomlácená a zkrivená. Nutné je opravovat.

arch: Ten problém vnímám, ale v historickém centru jejich výhoda uschování odpadu pod zem jasně převažuje a výsledný efekt v této lokalitě stojí i za reorganizací podzemních sítí. Naopak v okrajových lokalitách se toto dá řešit levněji a nad zemí, případně kontejnery zapuštěnými částečně.

Město: Výběr podzemních košů koordinujeme s provozovatelem svozu odpadů včetně řešení jejich údržby a opravy.

k) Na str. 72 je zábradlí a nízké zábradlí. Chybí definice ohrazení záhonů. Jen lehké tyčky a lano/lanko mezi nimi. Jako je na Mariánském náměstí.
Jsou místa, kde jsou vhodné a v manuálu by si to místo zasloužilo.

Připomínky k MANUÁLU - zastupitelské kluby 25.02.26

arch: Osobně bych byla radši, kdyby toto řešení bylo aplikováno až jako krajní – efekt květinových záhonů vyniká lépe bez *ohrádek* a jako architekt je ve veřejném prostoru nevidím ráda. Ale chápu, že lidé mohou záhony ničit. Na druhou stranu, plochy cibulovin na Sadech tvořily výrazný jarní efekt a u obyvatel byly oblíbené a respektované – lidé si je fotili a ničení jsem nezaznamenala. Ráda bych se dožila aplikace květinových a travnatých ploch jako na západě, kde jejich likvidace občany neprobíhá, a věřím, že je to postupnou kultivací obyvatelstva možné. Manuál připomínkoval i odbor životního prostředí a toto nevněs – já doufám, že je vandalismus celkově na ústupu.

Město: Ohradníky po konzultaci s architektem jsme připraveni implementovat ve chvíli, kdy se ukáže, že si občané zkracují cestu a ničí takto osázenou květinovou výzdobu.

- l) Stojany pro kola na str. 76 jsou OK, ale ten historizující má být v historickém jádru města. Přesto je osazován i na Lannově tř. Bylo by vhodné postupně (v rámci údržby) stojany z Lannovy přemístit do historického jádra a nahradit těmi běžnými pro zbytek města.

arch: Manuál neřeší zpětné aplikace, pouze ty nové. Toto není dotaz na tvůrce dokumentu.

Město: Ano je možné toto zvážit a jednat v navrhovaném duchu.

- m) Chybí definice kolostavů pro dočasné umístění. Město by mělo mít na skladě zásobu, kterou půjčí či použije při nějaké události, nebo rozsáhlé stavební činnosti jako náhradu. Musí jít o samostatně stojící konstrukce bez ukotvení.

arch: Ano, tyto v manuálu nejsou. Pokud bude dokument funkční a jeho aplikace úspěšná, je možné a účelné prvky doplňovat.

Město: Zaměříme se na možnost dispozice s mobilními kolostavy.

- n) Stání pro elektrokoloběžky na str. 80. Proč je značeno jen pro koloběžky, a ne i pro jízdní kola? Bikesharing by je mohl využívat, jelikož nepotřebuje stojan na kola.

arch: Stání je možné aplikovat i pro kola, jako je to na jednom z obrázků. Do textu je možné doplnit.

- o) Na str. 81 je hezky definovaná kombinace přístřešku MHD a kolostavů. Na Mariánském byly všechny stojany v loňském roce odstraněny. Nebylo by vhodné tedy část navrátit?

arch: Toto není dotaz na tvůrce dokumentu.

Město: Před odstraněním, byly kolostavy a jejich využití monitorovány a jejich využití sledáno jako velice nízké. V poměru náklady na kolostav a využití byl velice neefektivní index. Proto bylo přistoupeno k rozšíření ploch pro čekající. Ukáže-li se potřeba rozšíření kolostavů v této lokalitě, jsme připraveni najít plochy, kde budou instalovány kolostavy v souladu s manuálem.

- p) Zastávkové označníky (str. 84) vyjdou z výběrka. Doplní město (DP) požadavek na barevné řešení RAL 7006? Přístřešky mají mít také tuto barvu, takže je zbytečné mít označníky jiné.

arch: Ano, manuál byl s dopravním podnikem konzultován a požadavek na RAL znají a přislíbili součinnost.

Připomínky k MANUÁLU - zastupitelské kluby 25.02.26

- q) Na str. 87 je řešeno dopravní značení. Byla doporučení manuálu na umístění dočasných značek diskutována s odborem dopravy?
Pokud ne, je to v manuálu asi zbytečně.

arch: Toto bylo s odborem dopravy konzultováno, naopak vnímám důležitost tohoto sdělení v manuálu, protože jiný dokument, který by toto téma alespoň otevřel, neexistuje. Odbor dopravy vnímá jako závaznou pouze platnou legislativu.

Město: Shodneme se, že veřejný prostor je přeznačkován a je k podivu, jak v zahraničí to mají jednodušší. V tuto chvíli je to o legislativě a město plně respektuje stanoviska dotčených odborů.

- r) Na str. 91 vpravo dole jsou zmíněny přístřešky nad technologickými skříněmi. Jsou zbytečné. Kapličky zvládnou odolat větru dešti. Je nutné tyto přístřešky v Budějovicích nadále budovat? K čemu slouží a kdo je požaduje?

arch: To bych byla ráda, kdyby přístřešky vůbec aplikovány nebyly. Bohužel někteří správci je považují za nezbytné, tak jsme se snažili alespoň korigovat jejich nadbytečné rozměry.

Město: Přístřešky jsou požadovány samotnými provozovateli technologických zařízení, u kterých jsou umístěny. Nejsou tak kvůli ochraně zařízení a případné ochraně obsluhy. Souhlasíme, že nepůsobí ve veřejném prostoru nejlépe a budeme v budoucnu věnovat diskusi s provozovateli o jejich nezbytnosti. Případné změny budou zapracovány do příští verze manuálu.

- s) Str. 99 a 101 – Vánoční osvětlení. Odvodil jsem si, že manuálem by perníková chaloupka neprošla.

arch: Manuál byl v době umístování vánoční výzdoby v procesu tvorby. Jako arch jsme pro jednodušší varianty sezónní výzdoby.

Město: Vánoční výzdoba je sama o sobě z pohledu architektury diskutabilní. Shodneme se, že je svým způsobem trochu kýčovitá což samo o sobě je v rozporu s vnímáním veřejného prostoru. Jsou však oblasti a tím je zrovna i vánoční výzdoba, kde musí být zohledněny i jiné než estetické věci, jako např. veřejný zájem a přidaná hodnota k jeho zábavě. Souhlasíme, že vše má své hranice a je třeba reagovat na podněty z více stran.

- t) Veřejné osvětlení, str. 98 nezmiňuje převěsy, které v některých ulicích máme. Legislativně bohužel problematické, nicméně se přimlouvám za rozšiřování.

arch: Toto není dotaz na tvůrce dokumentu, rozšířená aplikace výzdoby všeho druhu je možná, avšak s mírou a jistou dávkou elegance.

Město: Převěsy mají svůj estetický klad, umožňují jejich využití i pro krátkodobé akce jako základ pro výzdobu. Rozumíme pohledu architekta. Do příští verze Manuálu je zapracujeme. NA samotnému veřejné osvětlení, jeho pravidla, strategii bude reagovat Koncepce strategie správy a rozvoje, která se nyní připravuje k zadání.

- u) Předzahrádky od str. 118 – má vedení města ambici a konkrétní plán na řešení?
Problém byl popsán už v manuálu pro kultivované Budějovice.
Na semináři bylo probíráno, závěr jsem si z toho neodnesl.

arch: Toto není dotaz na tvůrce dokumentu, konkrétní postup je v režii města. Za architektky obecně jen apelujeme na vizuální čistotu prostor, a ta ani nevyžaduje investice.

Připomínky k MANUÁLU - zastupitelské kluby 25.02.26

Město: Vedení města chce postupně narovnávat vzhled a podmínky v souladu s Manuálem a nově udělanou smlouvou na pronájem ploch pro předzahrádky. Zatím až na výjimky máme pozitivní odezvu od provozovatelů. Bohužel zde máme i takové, kteří své předzahrádky provozují bez patřičné smlouvy o pronájmu, potřebných povolení a bohužel i bez ohledu na ostatní občany města. Věříme, že postupnou diskusí, koordinací budeme v příštích dvou letech míst věci v souladu s manuálem města.